

Plastmaterial i kontakt med livsmedel

Bakgrund

Material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel får inte överföra ämnen till livsmedlet i sådana mängder att de utgör en fara för människors hälsa, medför en oacceptabel förändring av livsmedlets sammansättning och/eller försämrar dess smak och lukt.

Får all sorts plast användas i livsmedelsförpackningar?

I plastförordning (EG) nr 10/2011 finns en lista över ämnen som är godkända att användas i plast. Ämnen som inte finns med i listan måste först genomgå en utvärdering av EFSA (den europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet) innan de kan användas. Plasten ska ha genomgått tester som visar att ämnena inte "läcker ut" i livsmedlet i mängder som överstiger satta gränsvärden. I förordningen regleras även användningsområden för vissa plaster, gränsvärden och hur tester ska utföras.

Vad står "glas och gaffel"-symbolen för och vad innebär den?

"Glas och gaffel"-symbolen är ett av flera sätt att märka material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Detta betyder dock inte att produkten är avsedd för att användas till alla typer av livsmedel under vilka förhållanden som helst, för att veta hur produkten ska användas behövs ytterligare information.

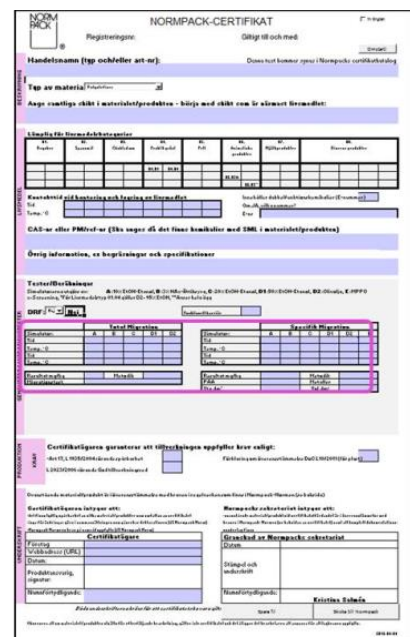
Vad är "Förklaring om överensstämmelse" (Declaration of Compliance) och vem ansvarar för den?

En förklaring om överensstämmelse är ett sorts intyg eller ett certifikat.

Med material och produkter av till exempel plast ska det följa med ett sådant intyg, som visar att materialen och produkterna uppfyller gällande lagstiftning. I intyget ska det finnas information om under vilka förutsättningar och till vilka livsmedel materialet eller produkten kan användas.

Plaster reagerar olika under olika förutsättningar. Till exempel kan ämnen lättare lämna plasten och hamna i livsmedlet om livsmedlet är fett, surt eller varmt.

Dokumentationen ska vara tillgänglig för livsmedelsföretagaren och ska kunna visas upp vid kontroll, om inspektören ber om det.

The image shows a 'NORMPACK-CERTIFIKAT' form. It includes fields for 'Handelsnamn (typ och/eller art nr)', 'Typ av material', and 'Ange eventuella ämnen i materialförpackning - börja med ämnet som är mest betydande'. There is a table with columns for 'Ämnen', 'Mängd', 'Förhållanden', 'Metod', 'Resultat', and 'Gränsvärde'. Below the table, there are sections for 'Tekniska data', 'Övrig information, se beskrivningar och specifikationer', and 'Förklaring om överensstämmelse'. The form also includes a section for 'Certifikatens garantier' and 'Förklaring om överensstämmelse'.

Återanvända plastförpackningar

Vill du återanvända en förpackning av plast, kan du tänka på att använda den på samma sätt som det var tänkt från början. Det vill säga, om det var något fett i från början, är förpackningen lämplig för förvaring av något fett och så vidare.

Använd inte förpackningarna om och om igen, utan byt ut dem vart efter. Så fort plasten blir repig eller skadad, ökar risken för att ämnen lämnar förpackningen och hamnar i maten.

På bilden ser vi ett exempel på olämplig återanvändning. I en förpackning som är gjord för vatten förvaras palmolja, som är ett fett livsmedel. Utan ett intyg vet vi inte om plasten tål kontakt med fett.

Vilken sorts engångshandskar kan användas vid matlagning?

Liksom för andra material och produkter som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel ska engångshandskar vara märkta med information om detta i text eller symbol (glas-och gaffel).

Vid behov ska det även finnas särskilda anvisningar som talar om hur materialet kan användas, till exempel information om att materialet är olämpligt att användas vid hantering av feta livsmedel.

Vilka förpackningar är lämpliga att använda i kontakt med varma livsmedel?

Risken att ämnen förs över från förpackning till livsmedel är större vid högre temperaturer. Därför blir kraven högre på en förpackning som är tänkt att värmas i ugn eller mikrovågsugn alternativt användas vid nedkylning av varma livsmedel. Alla material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel ska vara märkta eller åtföljas av intyg så att användaren förstår hur de kan användas.

Vad behöver du som livsmedelsföretagare tänka på?

När du köper in material som ska komma i kontakt med livsmedel behöver du ha som rutin att kontrollera att de material du tänkt köpa är lämpliga till det du vill ha dem till.

Faktorer att ta hänsyn till är typ av livsmedel, temperatur på livsmedlen samt förvaringstiden. Detta ska framgå på det intyg som du ska kunna få från din leverantör.

Vem kontrollerar att materiallagstiftningen följs?

Hos livsmedelsverksamheter

Det är inspektörerna på miljö- och hälsoskydds enheten i Tierps kommun som kontrollerar så att material och produkter av plast används på rätt sätt av livsmedelsföretagare.

Hos tillverkare, importörer och försäljare av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Livsmedelsverket har ett övergripande ansvar för kontroll av material i kontakt med livsmedel. I dagsläget saknas dock nationell lagstiftning som visar vilken/vilka kontrollmyndigheter som är behöriga att registrera materialföretag och därmed är behörig att utföra offentlig kontroll av företagen.

Mer information och aktuell lagstiftning hittar du på www.livsmedelsverket.se

Lagstöd

Förordning (EG) 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel

Förordning EG 10/2011 om material och produkter av plast som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Fler frågor?

Kontakta gärna Medborgarservice, miljö- och hälsoskydds enheten 0293 – 21 80 88